

Svarīgākais ir pateikts

«Ir sajūta, ka aizgājis brālis,» pieminot komponistu **Juri Kulakovu** (20.05.1958.–12.02.2024.), sociālajos tīklos rakstīja talanta cienītāji

KĀPĒC grupai *Pērkons* nav jaunu dziesmu? «Ja turpini sacerēt jaunas dziesmas, tas nozīmē, ka ar tavām vecajām kaut kas nav kārtībā,» kādā intervijā asprātīgi atbildējis komponists Juris Kulakovs. Tik tiešām, Kulakovam pēdējos gadu desmitos nav bijusi nepieciešamība sevi apliecināt rokmūzikas žanrā, nav bijusi vajadzība sacerēt jaunus grāvējus, jo dziesmas, viņa dziesmas, kas radītas 80. gados, līdz pat šai dienai tautā ir mīlētas un pieprasītas, pulcējot pilnas estrādes un koncertzāles.

Būdams akadēmiski izglītots pianists, Kulakovs radījis mūziku arī teātra izrādēm, diriģējis, aranžējis, producējis, bijis pirmais latviešu komponists, kas sacerējis pasiju (Mateja pasija) un videooperu (*Debešķīgā nepieciešamība*), tieši rokmūzikas lauks ir bijis tas placdarms, ja izmantojam militāro terminoloģiju, kurā Kulakova nepieradinātais gars spējis izpausties visspilgtāk, iekarojot sava laika radošās jaunatnes sirdis.

«Ir sajūta, ka aizgājis brālis,» pirmsdien, pieminot komponistu, soctīklos rakstīja daudzi viņa talanta cienītāji. Tik ļoti viņš bija saaudzis ar 80. gadu jauniešu paaudzi. Un ne tikai.

KĀ DEGRADĒT PADOMJU JAUNATNI? Pirms leģendārā *Pērkonas* dzimšanas jāpieņem toreiz 19 gadus vecā Līvānu hipija ie-

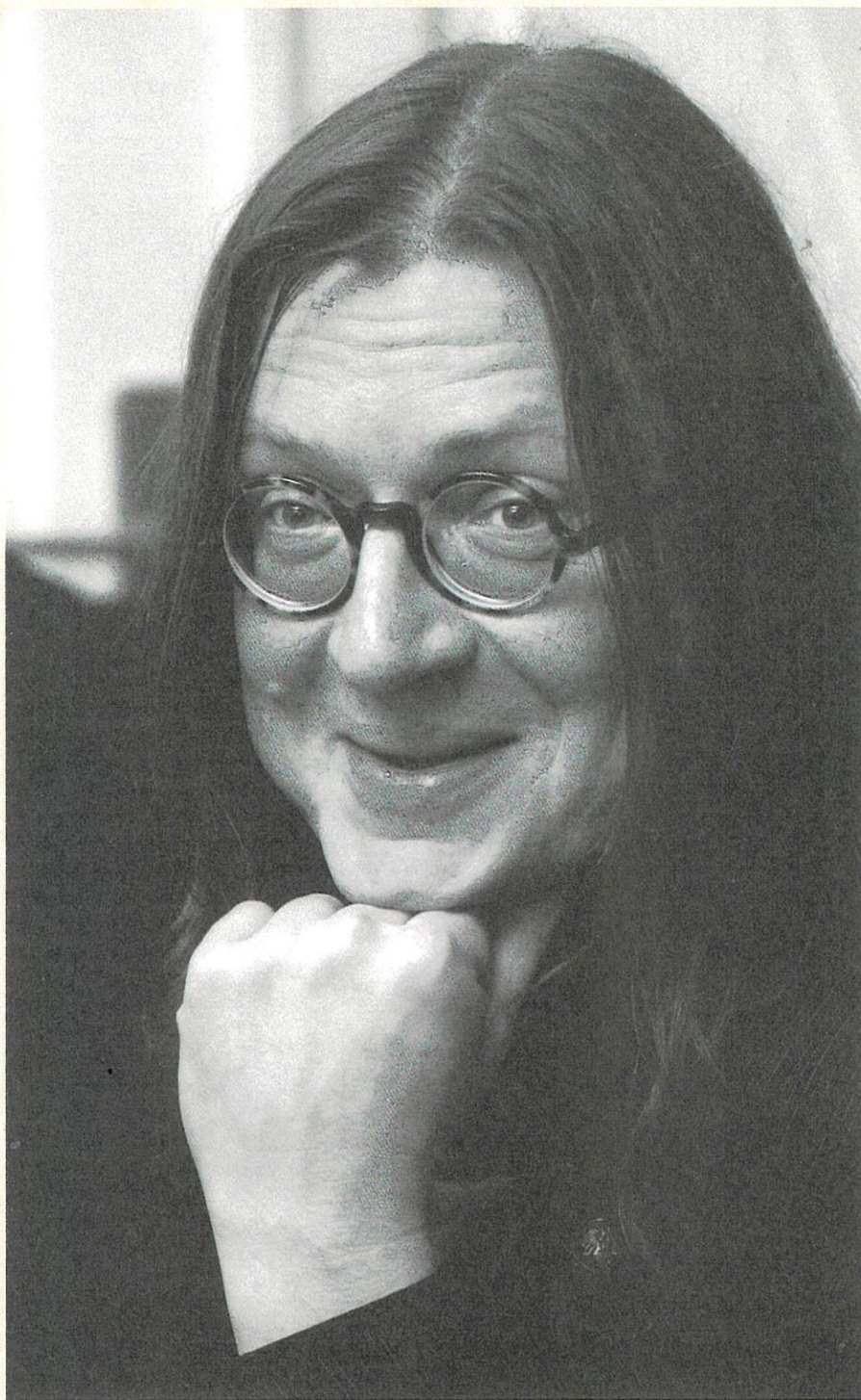
Kopumā no aptuveni 70 sacerētajām dziesmām vismaz trešā daļa joprojām ir tautā populāras, nu jau kļuvušas par tautasdziesmām

saistīšanās grupā *Menuets*, vēlāk, 1979. gadā, kopā ar Jāni Lūsēnu viņš izveido džeza roka apvienību *Arka*, tiesa, Lūsēns drīz vien uzbūro kosmisko *Zodiac*, bet Kulakovs turpina darboties *Arkā* ar citiem mūziķiem, sacerot pirmās dziesmas ar Eduarda Veidenbauma dzeju. Tomēr pagrieziena punkts jaunā censoņa dzīvē bija dzejnieka Māra Melgalva (1957–2005) personiski uzdāvinātais dzejas krājums *Meldījās iešana* (1980), kas tik ļoti aizrāvis Kulakovu,

ka viņš vienā rāvienā sacerējis duci dziesmu ar Melgalva vārdiem. Uz karstām pēdām, iesaistot *Menueta* mūziķus Juri un Leonu Sējānus, Raimonda Bartaševiču, pamats tiek likts jaunai apvienībai – *Pērkons*. Nosaukumu, starp citu, izdomāja Ieva Akuratere, kas grupai pievienojās pēc Lūsēna ieteikuma. Pats Juris sākumā bija domājis saukt grupu *Fanfaras*.

Jau pēc pirmajiem *Pērkonas* koncertiem (pats pirmais notika Latvijas Mākslas akadēmijas tradicionālajā karnevālā 1981. gada februārī) Latvijas Padomju Sociālistiskās Republikas (LPSR) kultūras ministrs Vladimirs Kaupužs pavēlēja šo skaļo, teatrālo, divaini ekscentrisko ansambli aizliegt. Turklāt grupas pastāvēšanas laikā tas notika divas reizes. Pirmais aizliegums dokumentēts 1983. gadā, kad varai negāja pie sirds *Pērkonas* pārmērīgi skaļais skanējums, izaicinošais ārējais izskats – gari mati, spilgti tērpi, kas, protams, tikai «degradēja padomju jaunatni», savukārt otrs aizliegums notika 1985. gadā, kad pēc koncerta Ogres estrādē daži agresīvi noskaņoti padsmītnieki izdemolēja divus elektriskā vilciena vagonus atceļā uz Rīgu. Šie notikumi fiksēti Jura Podnieka filmā *Vai viegli būt jaunam?* (1986).

80. gadu vidū, kad grupa oficiāli kļuva par Rīgas rajona kolhoza *Padomju Latvija* ansambli, Kulakova dumpinieka gars tika mazliet apslāpēts. Bija jāpiedalās tarifkācijas skatēs, jāpakļaujas noteikumiem, piemēram, jāpiesaka koncertos iepriekš saska-

Juris Kulakovs 1991. gadā

nota programma, ko vairāki tā laika jaunās paaudzes alternatīvās skatuves mūziķi vēl aizvien *Pērkonam* pārmet, taču likmes bija augstas, un, lai turpinātu muzicēt, bez kompromisiem iztikt nebija iespējams.

10 GADI UN ZELTA FONDS

Pērkons un pats Kulakovs nodārdēja Latvijas mūzikas debesjumā gluži tāpat kā *The Beatles* – pietika ar nedaudz vairāk par desmit gadiem, lai radītu pašu svarīgāko – grupas zelta fondu. Kā pēdējo ievērojamo

kompozīciju šajā izcilajā skrējienā var minēt 1993. gadā izdoto lirisko meldiju *Kāzas*.

Kopumā no aptuveni 70 sacerētajām dziesmām (apmēram tikpat daudz dzejoļu dzīves laikā sarakstīja arī Veidenbaums) vismaz trešā daļa joprojām ir tautā populāras, nu jau kļuvas par tautasdziesmām.

Juceklīgie 90. gadi daudziem mūziķiem bija sarežģītu pārmaiņu laiks, izņēmums nebija arī Juris Kulakovs. Lai arī grupa koncertē, komponists sāk vairāk pievērsties lielākas formas vokāli instrumentālu skaņdarbu

komponēšanai, izpilda pasūtījuma darbus. Atjaunojoties *Menueta* darbībai, viņš atgriežas arī pie Imanta Kalniņa mūzikas. Tomēr šie lielās formas darbi, lai arī pietiekami jaudīgi un rūpīgi izstrādāti (piemēram, kantāte *Sarkanais vilciens*), nav liekami blakus Kulakova isās formas šedevriem. Tieši lakoniskajās rokdziesmās ar izcilu dzejdaru vārdiem Juris Kulakovs kļuva par savas paaudzes trubadūru, roka pravieti, sakausējot savā mūzikā tos elementus, kas latviešu klausītājam patīk, – teātri, kormūziku un rokenrolu.

ELPOT KĻŪST SMAGĀK

«Kaut ko palasu, kaut ko paskatos internetā, jūtu līdzīgu ukraiņiem,» pirms diviem mēnešiem intervijā režisoram Dž. Dž. Džilindžeram, nesteidzīgi malķojot viskiju, atklāja Juris Kulakovs. Kā lai dzīvo tālāk, ja viss svarīgākais ir pateikts jau pirms 35–40 gadiem? Kā lai elpo tālāk, ja apzinies, ka neko svarīgāku pateikt vairs nav iespējams? Un vai to vajag? Galu galā, pasaule mūsdienās ir tik piesātināta ar jaunu saturu – dziesmām, simfonijām, šoviem, filmām, grāmatām utt. –, ka elpot šajā retinātajā informācijas gaisā kļūst arvien smagāk. Visticamāk, Juris to lieliski saprata un par katru cenu nemēģināja apkārtējo troksni pastiprināt. Viss svarīgākais ir jau pateikts, mēs to dzirdējām un rūpīgi noglabājām savā sirdī, noliecot galvu mūžīgā pateicībā.

Paldies, Juri, par mūziku! Lai gaišs ceļš mūžībā! ●